

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 decembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Nicolae Gordilă,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2013 în cauza penală privindu-l pe

Gasnaș Gheorghe Ion, născut la 24 martie 1979 în s.Ciucur-Mingir, r-nul Cimișlia, domiciliat în mun.Chișinău, str.Titulescu 8, ap.57.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 02.05.2012 pînă la 21.09.2012,

instanța de apel de la 15.10.2012 pînă la 03.06.2013,

instanța de recurs de la 08.10.2013 pînă la 04.12.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 21 septembrie 2012, Gasnaș Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Gasnaș Gheorghe a fost învinuit de faptul că, la 18 aprilie 2011, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prezentîndu-se directorul SC „Transterra-Prim” SRL, prin înșelăciune a negociat în apropierea Institutului de Metrologie și Standardizare din str.E.Coca, mun.Chișinău, cu cet. Dani Oleg, care activează în calitate de dealer la ÎCS „Petrom-Moldova” SA, livrarea a 3970 litri de motorină Euro Diesel 5, echivalentul sumei de 58740 lei, însă careva acțiuni nu a întreprins întru realizarea promisiunii privind achitarea pentru motorina livrată, refuzînd pînă la moment a o restitui, ilegal însușind-o, cauzîndu-i părții vătămate Dani Oleg o daună materială în proporții mari în sumă de 58740 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Gh.Gasnaș să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a bunurilor pe un termen de 3 ani, invocînd ilegalitatea și netemeinicia sentinței, pe motiv că instanța greșit a interpretat probele administrate și incorect l-a achitat pe inculpat, deoarece existența în acțiunile lui a elementelor infracțiunii incriminate se demonstrează prin declarațiile părții vătămate O.Dani, a martorilor I.Matcaș, R.Caras, V.Paiu și înscrisurile anexate la dosar, astfel instanța neîntemeiat și-a bazat soluția doar pe declarațiile inculpatului, care urmau a fi apreciate critic; instanța eronat a indicat că partea acuzării nu a concretizat în detalii care sînt acțiunile concrete întreprinse de Gh.Gasnaș, prin care s-a abuzat de încrederea părții vătămate, pe cînd în actul de învinuire acuzarea de stat a indicat că inculpatul a dobîndit ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune și nu prin abuz de încredere; incorect instanța a făcut referire la prevederile art.1 al Protocolului nr.4 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, deoarece inculpatul dobîndind prin înșelăciune bunurile

părții vătămate O.Dani a comis o infracțiune de escrocherie, deoarece acesta a restituit prejudiciul material cauzat părții vătămate, după ce în privința lui, a fost pornită cauza penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a constatat că concluzia primei instanțe de achitare a lui Gh.Gasnaș de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal este întemeiată, bazată pe probele administrate în cauză și cercetate în ședințele de judecată, care nu demonstrează cert vinovăția inculpatului și, respectiv, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

La fel, instanța de apel a conchis că declarațiile părții vătămate O.Dani, a martorilor I.Matcaș, V.Paiu, R.Caras, nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, deoarece din conținutul lor nu rezultă că inculpatul a avut intenția de a dobândi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune, dar se constată faptul că inculpatul s-a alimentat o perioadă de timp la stația nr.17 „Petrom” și că o parte din datorie a fost achitată mai înainte, iar la moment fiind achitată integral.

De asemenea, instanța de apel, constatând că furnizorul ÎCS „Petrom-Moldova” la 15.04.2011 a livrat marfa cumpărătorului „Transterra-Prim” SRL, a cărui administrator era Gh.Gasnaș, în cantitate de 6000 litri Euro Diesel 5, fiind eliberată factura fiscală PM 0058165 pe suma de 88740 lei, pe care ultimul urma să o achite, și că acesta nu s-a refuzat să o plătească, de rînd ce mai înainte deja achitase o parte din datorie în mărime de 30000 lei, promițînd să achite restul sumei cînd va primi bani de la întreprinderile care erau datoare lui, și că datoria actualmente este pe deplin achitată, a conchis că între părți a existat un acord de voință, între ele persistînd relații civile, ceea ce mărturisește despre lipsa în acțiunile lui Gh.Gasnaș a elementelor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal.

Instanța a considerat neîntemeiat argumentul acuzatorului de stat, precum că inculpatul pentru a inspira încredere și a relua livrarea motorinei, a transferat o parte din suma datorată, deoarece în cazul în care inculpatul ar fi avut intenția de a înșela partea vătămată, acesta nu i-ar fi achitat o parte din datorie, ca ulterior aceasta să fie achitată integral, fapt confirmat și prin declarațiile inculpatului, care a explicat că anume din cauza problemelor financiare dînsu-l nu a putut achita datoria în termenul stabilit, fiindcă și lui alte întreprinderi îi datorau sume mari de bani.

Astfel, instanța de apel a conchis că acțiunile întreprinse de inculpat nu pot fi apreciate drept metode sub care se prezintă escrocheria, deoarece prin intermediul acestor acțiuni, inculpatul nu a exercitat careva influență asupra conștiinței și voinței victimei, dezinformîndu-i conștient realitatea și, în consecință, să fi presupus, în mod real, caracterul legitim al înțelegerii avute. Mai mult că, în ședințele de judecată s-a constatat cu certitudine că inculpatul a achitat o sumă din datorie în mărime de 30000 lei, apoi, din motiv că avea probleme financiare, a întîrziat cu achitarea întregii datorii, din ce rezultă că la momentul primirii motorinei, inculpatul avea de gînd să-și îndeplinească angajamentul asumat, întreprinzînd măsuri în acest sens, deoarece pînă la sfîrșit a achitat și restanța neachitată.

Reieșind din aceste împrejurări, instanța de apel a conchis că prima instanță a analizat în ansamblu toate probele administrate la dosar atît cele care incriminează vinovăția inculpatului, cît și cele care confirmă nevinovăția lui, apreciindu-le la justa valoare, și întemeiat a concluzionat că inculpatul urmează a fi achitat, pe motiv că acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii de escrocherie.

5. Împotriva hotărîrii judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul T.Cojocar care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că

instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și a dat o apreciere greșită probelor administrate în dosar, fapt ce a adus la achitarea nefondată a inculpatului, vina căruia este dovedită prin probele acumulate și prezentate de partea acuzării, și anume prin declarațiile părții vătămate O.Dani, a martorilor I.Matcaș, V.Paiu, R.Caras și înscrisurile din actele cauzei, prin care se confirmă că inculpatul a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune; neîntemeiat instanțele au constatat că între părți a avut loc niște relații juridice civile, luând ca bază faptul că „Transterra-Prim” SRL a acceptat spre plată factura fiscală s.nr.PM 0058165 și că între aceștia a existat un acord de voință, ceea ce exclude pornirea urmăririi penale și condamnarea inculpatului pentru escrocherie.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, ca temei de casare a hotărârilor judecătorești este invocat art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția..

Analizând aceste temeuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

Totodată, după cum rezultă din conținutul recursului, de fapt, procurorul nu este de acord cu aprecierea probelor prezentate de învinuire, considerând că instanțele de fond incorect au apreciat declarațiile părții vătămate O.Dani, a martorilor I.Matcaș, V.Paiu, R.Caras și înscrisurile din actele cauzei care, în opinia recurentului, confirmă vinovăția inculpatului.

La acest capitol, Colegiul reține că conform art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. În continuare, alin.(2) al acestei norme stipulează că judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Esențiale, consideră Colegiul și stipulările alin.(3) al art.101 Cod de procedură penală, potrivit cărora nici o probă (indiferent cine o prezintă: partea acuzării ori partea apărării), nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată.

Astfel, opinia autorului recursului, precum că numai probele acuzării sînt pertinente, concludente, utile și veridice, fără ca acestea să fie apreciate în ansamblu și cu probele apărării, la caz, a depozițiilor inculpatului, actului de verificare a decontărilor, conform căruia inculpatul a transferat pe contul întreprinderii părții vătămate suma de 30000 lei, ar însemna încălcarea normei de procedură penală sus-menționată.

Potrivit textului sentinței, conținutul declarațiilor inculpatului, părții vătămate O.Dani și a martorilor I.Matcaș, R.Caras, V.Paiu, s-au reținut în modul cum au fost depuse nefiind denaturate. Însă, referitor la valoarea lor probatorie prima instanță apreciindu-le, și-a expus opinia, drept care îi aparține și, de fapt, corect a conchis că nu sînt destule probe pentru a forma convingerea de vinovăție a inculpatului.

O asemenea concluzie a fost trasă și de instanța de apel, care în temeiul art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, a verificat legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, pe care suplimentar le-a cercetat, audiind inculpatul, partea vătămată O.Dani și, examinându-le în ansamblu, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, relevînd temeurile care au dus la respingerea apelului, just ajungînd la concluzia că vinovăția inculpatului nu este dovedită. Or, nici în ședința primei instanțe, nici în ședința instanței de apel acuzarea nu a prezentat probe, care ar

fi demonstrat cert că inculpatul încă de la bun început a avut intenția de a înșela partea vătămată și de a nu achita valoarea mărfii primite.

Astfel, din textul deciziei rezultă că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelului declarat de procuror, iar autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluzia instanței de judecată.

Invocarea în recursul ordinar a dezacordului cu modul de apreciere a probelor administrate în dosar nu poate servi ca temei de rejudecare a cauzei și casare a unei hotărâri judecătorești definitive, atît timp cît alte circumstanțe nu sînt invocate.

La fel, Colegiul penal consideră corectă concluzia instanțelor de fond că între părți au avut loc niște relații civile, deoarece partea vătămată eliberînd factura fiscală inculpatului, care nu a achitat-o integral la timp, putea să-și apere drepturile sale adresîndu-se în ordinea procedurii civile.

În acest aspect, Colegiul penal menționează că, în sensul art.6 al Convenției Europene, noțiunea de „acuzatie în materie penală” este distinctă de noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil”, astfel, în cauza *Ringvold v.Norvegia* din 11.02.2003, Curtea Europeană a notat că „...faptul că o lege, care poate permite o cerere de despăgubire în virtutea dreptului cu privire la prejudiciu, include și elemente obiective constitutive ale unei infracțiuni penale, nu reprezintă, în pofida gravității acestei infracțiuni, un motiv suficient pentru a considera ca persoana responsabilă de obligațiile cu caracter civil, să fie acuzată de o infracțiune penală”.

Prin urmare, Colegiul penal consideră corecte concluziile instanțelor de fond privind achitarea inculpatului de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii imputate, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, nefiind prezentate probe certe care ar dovedi vinovăția acestuia.

Colegiul penal conchide că instanțele de judecată corect au reținut în acest sens prevederile art.8 și 389 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărîre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că ambele instanțe de judecată au ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și au adoptat soluții întemeiate.

În atare situație, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cojocaru Tudor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2013 în cauza penală privindu-l pe Gasnaș Gheorghe, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă